

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 5. marca 2015*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Štátna pomoc — Štátna záruka týkajúca sa pôžičky —
Rozhodnutie 2011/346/EÚ — Otázky týkajúce sa platnosti — Prípustnosť — Článok 107 ods. 1
ZFEÚ — Odôvodnenie — Ovplyvnenie obchodu medzi členskými štátmi — Článok 107 ods. 3 písm. b)
ZFEÚ — Vážne narušenie hospodárstva členského štátu“

Vo veci C-667/13,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunal do Comércio de Lisboa (Portugalsko) zo 17. októbra 2013 a doručený Súdnemu dvoru 16. decembra 2013, ktorý súvisí s konaním:

Estado português

proti

Banco Privado Português SA, v likvidácii,

Massa Insolvente do Banco Privado Português SA,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predsedníčka druhej komory R. Silva de Lapuerta, podpredseda Súdneho dvora K. Lenaerts (spravodajca), sudcovia J.-C. Bonichot, A. Arabadžiev a J. L. da Cruz Vilaça,

generálny advokát: P. Cruz Villalón,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Banco Privado Português SA, v likvidácii, a Massa Insolvente do Banco Privado Português SA, v zastúpení: M. Ferreira Santos a R. Leandro Vasconcelos, advogadas,
- portugalská vláda, v zastúpení: L. Inez Fernandes a A. Cunha, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci M. Pena Machete a G. Reino Pires, advogados,
- Európska komisia, v zastúpení: M. França, L. Flynn a M. Afonso, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: portugalčina.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka jednak platnosti rozhodnutia Komisie 2011/346/EÚ z 20. júla 2010 o štátnej pomoci C-33/09 (ex NN 57/09, CP 191/09) poskytnutej Portugalskom vo forme štátnej záruky pre BPP (Ú. v. EÚ L 159, s. 95) a jednak výkladu článku 14 ods. 1 a 2 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [108 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 83, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Estado português (Portugalsko) a Banco Privado Português SA (ďalej len „BPP“), v likvidácii, ako aj Massa Insolvente do Banco Privado Português SA (výbor veriteľov banky BPP), vo veci pripísania pohľadávky Portugalska do záväzkov BPP v kontexte jeho likvidácie, konkrétne sumy vo výške 24 462 921,24 eur navýšenej o splatné úroky, ktorá predstavuje výšku vymáhanej pomoci neoprávnene priznanej BPP vo forme štátnej záruky za pôžičku vo výške 450 miliónov eur v prospech tejto banky (ďalej len „záruka“).

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenia č. 659/1999

- 3 Článok 1 písm. f) nariadenia č. 659/1999 vymedzuje protiprávnu pomoc ako novú pomoc realizovanú v rozpore s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ.
- 4 Článok 14 tohto nariadenia, nazvaný „Vymáhanie pomoci“, uvádza:
„1. Kde sa prijímajú záporné rozhodnutia v prípadoch protiprávnej pomoci, Komisia rozhodne, že daný členský štát podnikne všetky potrebné opatrenia, aby vymohol pomoc od príjemcu (ďalej sa označuje len ako ‚rozhodnutie o vymáhaní‘). Komisia nebude vyžadovať vymáhanie pomoci, ak by to bolo v rozpore so všeobecnou zásadou práva [Únie].
2. Pomoc, ktorá sa má vymáhať podľa rozhodnutia o vymáhaní, bude zahŕňať úrok s príslušnou sadzbou stanovenou Komisiou. Úrok bude splatný od dátumu, kedy protiprávna pomoc bola k dispozícii príjemcovi, do dátumu jej vymáhania.
3. Bez toho, aby bolo dotknuté akékoľvek nariadenie Súdneho dvora [Európskej únie] podľa článku [278 ZFEÚ], vymáhanie sa bude realizovať bez meškania a v súlade s postupmi podľa vnútroštátneho práva daného členského štátu za predpokladu, že umožnia okamžité a účinné vykonanie rozhodnutia Komisie. Na tento účel a v prípade konania na národných súdoch dané členské štáty podniknú všetky potrebné kroky, ktoré sú k dispozícii v ich príslušných právnych systémoch, vrátane predbežných opatrení, bez dopadu na právo [Únie].“

Rozhodnutie z 13. marca 2009

- 5 Rozhodnutím K(2009) 1892 v konečnom znení z 13. marca 2009 týkajúcim sa štátnej pomoci NN 71/08 – Portugal, Auxílio estatal ao Banco Privado Português – BPP (Ú. v. EÚ C 174, s. 1, ďalej len „rozhodnutie z 13. marca 2009“), Európska komisia ako naliehavé opatrenie rozhodla nevzniesť námietky voči pomoci, ktorú BPP poskytol Estado português vo forme záruky zabezpečujúcej pôžičku vo výške 450 miliónov eur, ktorú 5. decembra 2008 poskytlo šesť portugalských bánk. Táto záruka bola schválená na základe článku 87 ods. 3 písm. b) EŠ, teraz článok 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ, na obdobie šiestich mesiacov, t. j. do 5. júna 2009.
- 6 Z odôvodnenia 34 tohto rozhodnutia vyplýva, že posúdenie pomoci, ktoré vykonala Komisia, nemalo vplyv na posúdenie, ktoré by uskutočnila v prípade predĺženia opatrenia nad rámec lehoty uvedenej v predchádzajúcom bode.
- 7 Odôvodnenie 39 uvedeného rozhodnutia znie:
- „Napriek vysokej hodnote poskytnutých záruk výška odmeny za záruku... bola podstatne nižšia ako suma, ktorá by bola za obvyklých okolností primeraná v prípade bánk v ťažkostiach. Komisia sa domnieva, že táto odmena by mohla byť len výnimočne označená za primeranú s cieľom zabezpečenia prežitia [BPP], aj to však len na krátke obdobie záchran. Navyše akceptácia výšky tejto odmeny je podmienená predložením plánu reštrukturalizácie. Komisia očakáva, že náklady verejného zásahu v prospech BPP sa z dlhodobého hľadiska premietnu v pláne reštrukturalizácie, ktorého cieľom je obnoviť jej životaschopnosť... a že hospodársky dosah priznanej pomoci bude v rámci kompenzačných opatrení zohľadnený. Komisia v tomto kontexte tiež pripomína a hodnotí pozitívne záväzok portugalských orgánov predložiť plán reštrukturalizácie v lehote šiestich mesiacov od okamihu poskytnutia pomoci [BPP], t. j. do 5. júna 2009.“
- 8 Komisia v odôvodnení 41 rozhodnutia z 13. marca 2009 pripomína, že prípadné predĺženie pomoci, ktorej dĺžka bola stanovená na šesť mesiacov, jej musí byť predložené na schválenie.

Rozhodnutie 2011/346

- 9 Odôvodnenia 9, 12, 13 a 19 až 24 rozhodnutia 2011/346 znejú:
- „(9) BPP je finančná inštitúcia so sídlom v Portugalsku, ktorá poskytuje služby v oblasti súkromného bankovníctva, podnikového poradenstva a investovania súkromného kapitálu. ... BPP pôsobí v Portugalsku, Španielsku a v menšej miere v Brazílii a Južnej Afrike.
- ...
- (12) Dňa 24. novembra 2008 BPP informovala Portugalskú centrálnu banku (ďalej len ‚Portugalská banka‘) o riziku, že nebude schopná plniť svoje platobné záväzky. Banke BPP bolo potom povolené pozastaviť všetky svoje platby od 1. decembra 2008.
- (13) Dňa 5. decembra 2008 dostala BPP pôžičku vo výške 450 mil. [eur] zabezpečenú... zárukou... . Pôžička a záruka sa vzťahovali iba na pasíva BPP zaevidované v súvahe 24. novembra 2008 a pôžička sa mala použiť iba na odškodnenie vkladateľov a ďalších veriteľov, a nie na pokrytie záväzkov ďalších subjektov skupiny.
- ...

- (19) V rámci preskúmania opatrenia núdzovej pomoci, ktoré vykonala Komisia, sa Portugalsko zaviazalo poskytnúť plán reštrukturalizácie BPP v priebehu šiestich mesiacov od štátneho zásahu (t. j. do 5. júna 2009).
- (20) Komisia vo svojom rozhodnutí z 13. marca 2009 schválila opatrenie na obdobie šiestich mesiacov od poskytnutia... záruky, t. j. do 5. júna 2009. Komisia považovala predloženie plánu reštrukturalizácie do 5. júna 2009 za nevyhnutné aj z dôvodu mimoriadne nízkej úrovne odmeny.
- (21) S cieľom predĺžiť platnosť záruky nad rámec počiatočného obdobia šiestich mesiacov, sa portugalské orgány zaviazali predložiť Komisii osobitnú notifikáciu.
- (22) Portugalsko nespĺnilo uvedené záväzky.
- ...
- (23) Elektronickou poštou z 23. júna 2009 Portugalsko informovalo Komisiu, že prijalo rozhodnutie o predĺžení... záruky o ďalšie obdobie šiestich mesiacov (Despacho č. 13364-A/2009 ministerstva financií z 5. júna 2009). Portugalsko však nenotifikovalo uvedené predĺženie ani nepožiadalo Komisiu o schválenie.
- (24) Keďže rozhodnutím Komisie bola pomoc schválená iba do 5. júna 2009, od 6. júna 2009 sa pomoc na záchranu stala neoprávnenou.“
- 10 Pokiaľ ide o označenie záruky za „štátnu pomoc“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ odôvodnenia 57 až 60 rozhodnutia 2011/346 znejú:
- „(57) ... ako už bolo stanovené v rozhodnutí o pomoci na záchranu z 13. marca 2009..., ...záruka umožnila BPP získať lepšie finančné podmienky na získanú pôžičku, ako sú obvykle k dispozícii na trhu pre spoločnosti nachádzajúce sa v podobnej situácii, a ako pripustili portugalské orgány, je nepravdepodobné, že by takéto pôžičky boli vôbec k dispozícii. Z tohto hľadiska bolo v rozhodnutí [z 13. marca 2009] už uvedené, že poplatok vo výške 20 bázičných bodov je výrazne pod úrovňou vyplývajúcou z uplatnenia odporúčania Európskej centrálnej banky z 20. októbra 2008. Napriek vysokej úrovni kolateralizácie Komisia dospela k záveru, že odmena za... záruku bola značne nižšia, ako by sa obvykle považovalo za primerané v prípade bánk nachádzajúcich sa v kríze. Táto odmena bola považovaná za primeranú iba vo fáze záchrany pod podmienkou predloženia plánu reštrukturalizácie do 5. júna 2009.
- (58) Na rozdiel od iných bánk, ktoré nemali prospech zo... záruky za pôžičky, BPP získala hospodársku výhodu v tom, že poplatok účtovaný za... záruku, bol jasne pod trhovou úrovňou.
- (59) Argument, ktorý uviedli portugalské orgány v tom zmysle, že BPP po 1. decembri 2008 nepôsobila na trhu, sa nemôže uznať. Vzhľadom na to, že banková licencia BPP bola Portugalskou bankou zrušená až 15. apríla 2010, BPP mohla takmer okamžite vstúpiť alebo opätovne vstúpiť na trh. Plány na obnovu BPP predložené medzi decembrom 2008 a aprílom 2009 v skutočnosti svedčia o schopnosti banky pokračovať vo vykonávaní hospodárskej činnosti v dôsledku záchranného opatrenia. Vzhľadom na činnosti a postavenie BPP na vnútroštátnom a medzinárodnom finančnom trhu má táto výhoda potenciálny vplyv na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Až od 15. apríla 2010, po zrušení bankovej licencie, BPP skutočne stratila akúkoľvek schopnosť opätovne vstúpiť na trh a potenciálne narušiť hospodársku súťaž a ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi.

- (60) Na základe uvedeného Komisia dospela k záveru, že... záruka poskytla banke BPP hospodársku výhodu prostredníctvom využívania štátnych prostriedkov pripísateľných Portugalsku. Táto výhoda má pravdepodobne vplyv na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Opatrenie preto predstavuje štátnu pomoc.“
- 11 Pokiaľ ide o preskúmanie zlučiteľnosti pomoci s vnútorným trhom, odôvodnenia 65, 67, 68 a 70 až 72 tohto rozhodnutia znejú:
- „(65) Komisia už uznala, že súčasná globálna finančná kríza môže spôsobiť vážne narušenie hospodárstva členského štátu a že opatrenia podporujúce banky sa môžu považovať za vhodné opatrenia na nápravu tohto narušenia. Toto hodnotenie bolo potvrdené v [oznámení Komisie – Uplatnenie pravidiel štátnej pomoci na opatrenia prijaté v prospech finančných inštitúcií v súvislosti so súčasnou globálnou finančnou krízou (Ú. v. EÚ C 270, s. 8; ďalej len „oznámenie o bankovníctve“)]...
- ...
- (67) Portugalsko predložilo záruku dvakrát bez predchádzajúceho oznámenia Komisii a jej schválenia napriek tomu, že nepredložilo plán reštrukturalizácie po opakovaných žiadostiach a príkaze na poskytnutie informácií...
- (68) ... Rozhodnutie [z 13. marca 2009] spojilo schválenie... záruky so splnením záväzku portugalských orgánov predložiť plán reštrukturalizácie do šiestich mesiacov. Tento záväzok portugalské orgány nespĺnili.
- ...
- (70) V každom prípade je faktom, že [tento] plán reštrukturalizácie nebol predložený v rámci požadovanej časovej lehoty stanovenej v rozhodnutí [z 13. marca 2009], a preto nebol potvrdený základ, na ktorom bol udelený súhlas.
- (71) Z toho vyplýva, že odmena za záruku bola nižšia, než sa obvykle vyžaduje na základe oznámenia o bankovníctve, aby sa mohla považovať za zlučiteľnú pomoc. Komisia v rozhodnutí [z 13. marca 2009] povolila túto sumu za predpokladu, že Portugalsko predloží plán reštrukturalizácie alebo likvidácie, ktorý by primerane minimalizoval narušenie hospodárskej súťaže. Takýto plán nebol do 5. júna 2009 predložený, Komisia preto dospela k záveru, že záruka... ani jej pokračovanie po 5. júni 2009 nie je zlučiteľné s vnútorným trhom.
- (72) Hoci Portugalsko nepredložilo plán reštrukturalizácie BPP, portugalské orgány poskytli informácie preukazujúce, že postup likvidácie, ktorý sa začal 15. apríla 2010 zrušením bankovej licencie BPP, bude viesť k likvidácii BPP. Okrem toho akcionárom BPP nebude poskytnuté žiadne iné odškodnenie ako sumy vyplývajúce zo samotného postupu likvidácie. Na základe týchto informácií je Komisia toho názoru, že pokiaľ ide o BPP, v budúcnosti nehrozí riziko narušenia hospodárskej súťaže. Týmto záverom sa však nenapráva nezlučiteľnosť opatrenia schváleného Portugalskom na obdobie medzi 5. decembrom 2008 a 15. aprílom 2010.“
- 12 Článok 1 rozhodnutia 2011/346 stanovuje, že „štátna pomoc zahrnutá v záruke týkajúcej sa pôžičky vo výške 450 miliónov [eur], ktorú Portugalsko v rozpore s článkom 108 ods. 3 [ZFEÚ] neoprávnene poskytlo v prospech [BPP], je nezlučiteľná s vnútorným trhom“.
- 13 Podľa článku 2 ods. 1 tohto rozhodnutia „Portugalsko zabezpečí, aby príjemca vrátil späť pomoc uvedenú v článku 1“.

- 14 Článok 3 ods. 1 uvedeného rozhodnutia stanovuje, že „vrátenie pomoci uvedenej v článku 1 je okamžité a účinné“.

Portugalské právo

- 15 Článok 91 ods. 2 Zákonníka o platobnej neschopnosti a reštrukturalizácii (Código da Insolvência e da Recuperação de Empresas), ktorý bol schválený zákonným dekrétom č. 53/2004 z 18. marca 2004 (ďalej len „CIRE“), stanovuje:

„Každá pohľadávka, ktorá ešte nie je splatná v okamihu vyhlásenia platobnej neschopnosti a v súvislosti s ktorou ešte nie sú splatné úroky alebo sú splatné úroky nižšie ako zákonná úroková sadzba, sa považuje za zníženú na sumu, ktorá by sa v prípade, že by bola navýšená o úroky vypočítané jednotlivito na základe zákonnej sadzby alebo sadzby predstavujúcej rozdiel medzi zákonnou sadzbou a zmluvnou sadzbou, za obdobie pred uplynutím splatnosti, rovnala výške predmetnej pohľadávky.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 16 Estado português (Portugalsko) podalo 9. septembra 2010 na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, žalobu v zmysle ustanovení CIRE na účely zapísania a zahrnutia svojej pohľadávky vyplývajúcej z vymáhania nariadeného rozhodnutím 2011/346 do záväzkov BPP v kontexte jej likvidácie.
- 17 Massa Insolvente do Banco Privado Português SA pred vnútroštátnym súdom namietal voči tejto žalobe, pričom tvrdil, že rozhodnutie 2011/346 je nezákonné, z čoho vyplýva, že pohľadávka Estado português nemá právny základ.
- 18 Práve z tohto dôvodu podali žalovaní vo veci samej 9. septembra 2011 žalobu na Všeobecný súd Európskej únie s cieľom zrušiť rozhodnutie 2011/346, pričom táto žaloba bola týmto súdom zamietnutá 12. decembra 2014 (rozsudok Banco Privado Português a Massa Insolvente do Banco Privado Português/Komisia, T-487/11, EU:T:2014:1077).
- 19 Medzitým z dôvodu žaloby podanej na Všeobecný súd vnútroštátny súd prerušil konanie v očakávaní rozhodnutia o potvrdení alebo vyvrátení zákonnosti rozhodnutia 2011/346. Estado português však podalo voči rozhodnutiu o prerušení konania odvolanie na Tribunal da Relação de Lisboa (Odvolací súd v Lisabone), ktorý nariadil pokračovať v konaní, pričom vnútroštátnemu súdu pripomenul jeho možnosť podať na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania.
- 20 Vnútroštátny súd má pochybnosti o platnosti rozhodnutia 2011/346. Po prvé, pokiaľ ide o označenie záruky za „štátnu pomoc“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, tento súd pripomína, že podmienky uplatnenia tohto ustanovenia neupravujú, že obchod medzi členskými štátmi by len mohol byť ovplyvnený, ale vyžadujú, aby bol skutočne ovplyvnený. Dôvody rozhodnutia 2011/346 však neumožňujú dôjsť k záveru, že Komisia konštatovala skutočné ovplyvnenie obchodu medzi členskými štátmi danou zárukou. Navyše, podľa uvedeného súdu skutočnosti neumožňujú nevyhnutne dôjsť k záveru o existencii takéhoto vplyvu. Tento súd totiž pripomína, že ako vyplýva z odôvodnenia 77 rozhodnutia 2011/346, záruka bola BPP poskytnutá na krytie pôžičky, ktorá bola použitá na odškodnenie veriteľov, ktorých pohľadávky boli splatné alebo ktorých úverové linky mali čoskoro uplynúť, a že BPP ukončila svoju činnosť na trhu 1. decembra 2008.
- 21 Po druhé, pokiaľ ide o posúdenie zlučiteľnosti pomoci, vnútroštátny súd pripomína, že rozhodnutie z 13. marca 2009 dospelo k záveru, že záruka musí byť považovaná za zlučiteľnú s vnútorným trhom v zmysle článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ v období šiestich mesiacov od okamihu poskytnutia uvedenej záruky, t. j. od 5. decembra 2008 do 5. júna 2009, keďže nesplnenie finančných povinností zo

strany BPP mohlo mať vážne negatívne dôsledky na portugalský finančný sektor. Podľa rozhodnutia 2011/346 však Komisia došla k záveru o nezlučiteľnosti pomoci vzhľadom na skutočnosť, že Estado português nepredložilo pred uplynutím uvedenej šesťmesačnej lehoty plán reštrukturalizácie, na ktorom sa zakladalo schválenie opatrenia pomoci. Vnútroštátny súd sa domnieva, že rozhodnutie 2011/346 neuvádza dôvody, prečo má skutočnosť, že Estado português nepredložilo plán reštrukturalizácie BPP, vplyv na záver o zlučiteľnosti dotknutej pomoci, ktorý sa nachádza v rozhodnutí z 13. marca 2009, najmä počas obdobia od 5. decembra 2008 do 5. júna 2009.

- 22 Po tretie podľa vnútroštátneho súdu existuje rozpor v odôvodnení rozhodnutia 2011/346, ako aj medzi samotným odôvodnením a jeho výrokovou časťou, pokiaľ ide o okamih, od ktorého sa záruka začína považovať za neoprávnenú. Z odôvodnenia 24 tohto rozhodnutia totiž vyplýva, že pomoc sa stala neoprávnenou od 6. júna 2009. Odôvodnenie 72 uvedeného rozhodnutia však zdôrazňuje, že pomoc bola nezlučiteľná s vnútorným trhom v období od 5. decembra 2008 do 15. apríla 2010. Pokiaľ ide o výrokovú časť rozhodnutia 2011/346, táto len uvádza, že pomoc je nezlučiteľná s vnútorným trhom. Okamih, od ktorého musí byť uvedená záruka považovaná za neoprávnenú, je preto určujúci pre výpočet výšky pomoci.
- 23 Nakoniec, po štvrté vnútroštátny súd uvádza, že uplatnenie v danom prípade článku 91 ods. 2 CIRE by viedlo k zníženiu sumy, ktorá by mala byť vrátená Estado português. Preto je potrebné určiť, či článok 14 nariadenia 659/1999 bráni tomu, že v prípade splnenia požadovaných podmienok suma, ktorú má Portugalsko vymáhať, môže byť znížená na základe uplatnenia článku 91 ods. 2 CIRE.
- 24 Za týchto okolností Tribunal do Comércio de Lisboa (Obchodný súd v Lisabone) rozhodol konanie prerušiť a Súdnemu dvoru položiť štyri prejudiciálne otázky:

„1. Vyznačuje sa rozhodnutie [2011/346] vadou nedostatočného odôvodnenia, keď:

- a) neuvádza dôvod, pre ktorý má záruka, ktorú poskytlo Estado português, vplyv na obchod medzi členskými štátmi?
- b) neobjasňuje dôvod, pre ktorý pomoc poskytnutá vo forme záruky – pomoc, ktorá sa najprv považovala za pomoc, na ktorú sa vzťahuje článok 107 ods. 3 ZFEÚ – bola neskôr vyhlásená za nezlučiteľnú s vnútorným trhom?

2. Je rozhodnutie [2011/346] poznačené vadou, ktorá spočíva v rozpore medzi jeho odôvodnením a jeho výrokovou časťou, pokiaľ ide o moment, od ktorého sa [pomoc] začala považovať za neoprávnenú – 5. december 2008 alebo 5. jún 2009?

3. Je rozhodnutie [2011/346] v rozpore s ustanovením článku 107 ods. 1 ZFEÚ, pretože poskytnutá pomoc nemala vplyv na obchod medzi členskými štátmi, obzvlášť vzhľadom na účel pôžičky a jej skutočné použitie, ako aj na skutočnosť, že príjemca pôžičky nevykonáva svoju činnosť od 1. decembra 2008?

4. Je rozhodnutie [2011/346] v rozpore s ustanovením článku 107 ods. 3 ZFEÚ, pretože pomoc bola určená na nápravu vážneho narušenia hospodárstva členského štátu a z tohto dôvodu je zlučiteľná s vnútorným trhom?“

- 25 Subsidiárne Tribunal do Comércio de Lisboa ešte položil túto výkladovú otázku:

„Bráni článok 14 ods. 1 a 2 nariadenia č. 659/1999 tomu, aby sa v konkrétnom prípade uplatnilo zníženie sumy, ktorú je potrebné vymôcť, ak sa to isté pravidlo uplatňuje nediskriminačne na všetkých veriteľov spoločnosti v platobnej neschopnosti?“

O prejudiciálnych otázkach

O prípustnosti

- 26 Návrh na začatie prejudiciálneho konania obsahuje päť otázok, pričom štyri prvé otázky sa týkajú platnosti rozhodnutia 2011/346 a piata výkladu článku 14 ods. 1 a 2 nariadenia č. 659/1999. Prípustnosť prvých štyroch otázok a piatej otázky je potrebné skúmať oddelene.

O prípustnosti otázok týkajúcich sa platnosti rozhodnutia 2011/346

- 27 Portugalská vláda uvádza, že otázky týkajúce sa platnosti rozhodnutia 2011/346 sú neprípustné. S odvolaním sa na rozsudok TWD Textilwerke Deggendorf (C-188/92, EU:C:1994:90), táto vláda uvádza, že vzhľadom na skutočnosť, že voči tomuto rozhodnutiu nebola podaná na Všeobecnom súde žaloba o neplatnosť, toto nadobudlo konečný charakter, takže jeho platnosť už nemožno napadnúť pred vnútroštátnym súdom. Navyše voči rozhodnutiu 2011/346 nebol predložený návrh na odklad jeho výkonu. Musí byť preto vykonané spôsobom, ktorý umožňuje okamžité a účinné vymáhanie pomoci.
- 28 V tejto súvislosti je nutné pripomenúť, že v rozsudku TWD Textilwerke Deggendorf (EU:C:1994:90, bod 17) Súdny dvor rozhodol, že je vylúčené, aby príjemca štátnej pomoci, ktorá je predmetom rozhodnutia Komisie určeného samotnému členskému štátu, z ktorého pochádza príjemca tejto pomoci, ktorý určite mohol napadnúť toto rozhodnutie a ktorý nechal uplynúť záväznú lehotu stanovenú v článku 263 šiestom odseku ZFEÚ, znovu spochybnil zákonnosť tohto rozhodnutia pred vnútroštátnymi súdmi (pozri tiež rozsudky Nachi Europe, C-239/99, EU:C:2001:101, bod 30, a Lucchini, C-119/05, EU:C:2007:434, bod 55). Súdny dvor sa totiž domnieval, že prijatie opačného riešenia by znamenalo priznať príjemcovi štátnej pomoci možnosť obísť konečný charakter, ktorý sa musí v súlade so zásadou právnej istoty viazať na každé rozhodnutie po uplynutí lehoty na podanie opravného prostriedku (rozsudok Nachi Europe, EU:C:2001:101, bod 30 a citovaná judikatúra).
- 29 Situácia, z ktorej vychádza táto judikatúra, nezodpovedá predmetnej situácii vo veci samej. Príjemcu pomoci v predmetnej veci, ktorý podal pred Všeobecným súdom v lehote stanovenej v článku 263 šiestom odseku ZFEÚ žalobu o neplatnosť rozhodnutia 2011/346, ktorá viedla k prijatiu rozsudku Banco Privado Português a Massa Insolvente do Banco Privado Português/Komisia (EU:T:2014:1077), totiž nemožno považovať za príjemcu, ktorého cieľom je obísť konečný charakter tohto rozhodnutia z dôvodu, že namieta voči jeho platnosti pred vnútroštátnym súdom.
- 30 Navyše, keďže záver prijatý Súdnym dvorom v bode 18 rozsudku TWD Textilwerke Deggendorf (EU:C:1994:90) vychádza z nebezpečenstva obchádzania konečného charakteru aktu Európskej únie, uplatňuje sa len voči účastníkom konania, ktorí sa odvolávajú na nezákonnosť aktu Únie pred vnútroštátnym súdom, pričom mohli bez akýchkoľvek pochybností podať voči tomuto aktu žalobu o neplatnosť podľa článku 263 ZFEÚ, čo však v stanovenej lehote neurobili. Z toho vyplýva, že skutočnosť, že Estado português, ktorý pred vnútroštátnym súdom nenamieta voči zákonnosti rozhodnutia 2011/346, nepodal voči tomuto rozhodnutiu pred Všeobecným súdom žalobu o neplatnosť, nie je relevantná na posúdenie prípustnosti otázok týkajúcich sa právoplatnosti uvedeného rozhodnutia.
- 31 Nakoniec z rozsudku TWD Textilwerke Deggendorf (EU:C:1994:90) nevyplýva, že prípustnosť prejudiciálnej otázky týkajúcej sa platnosti aktu Únie podlieha podmienke, že voči nemu bol predložený návrh na odklad jeho výkonu na základe článku 278 ZFEÚ. Tento rozsudok sa totiž neodvoláva na vykonateľnosť aktu Únie, ktorého platnosť je spochybnená, ale vychádza z nebezpečenstva obchádzania jeho konečného charakteru.
- 32 Preto sú prvé štyri prejudiciálne otázky týkajúce sa platnosti rozhodnutia 2011/346 prípustné.

O prípustnosti otázky týkajúcej sa výkladu článku 14 ods. 1 a 2 nariadenia č. 659/1999

- 33 Podľa Komisie návrh na začatie prejudiciálneho konania neodôvodňuje relevantnosť tejto otázky. Preto sa domnieva, že táto otázka nie je prípustná.
- 34 V tomto ohľade treba pripomenúť, že v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora v rámci spolupráce medzi týmto súdom a vnútroštátnymi súdmi zakotvenej v článku 267 ZFEÚ prináleží iba vnútroštátnemu súdu, ktorý prejednáva spor a ktorý musí niesť zodpovednosť za následné súdne rozhodnutie, aby so zreteľom na osobitosti veci posúdil tak potrebu rozhodnutia v prejudiciálnom konaní pre vyhlásenie svojho rozsudku, ako aj dôležitosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru. Preto ak sa položené otázky týkajú výkladu práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (pozri najmä rozsudok Kamberaj, C-571/10, EU:C:2012:233, bod 40 a citovanú judikatúru, ako aj uznesenie Dél-Zempléni Nektár Leader Nonprofit, C-24/13, EU:C:2014:40, bod 39).
- 35 Súdnemu dvoru však prináleží preskúmať podmienky, za akých sa vnútroštátny súd naň obrátil s cieľom preveriť svoju vlastnú právomoc. Duch spolupráce, ktorý musí riadiť fungovanie prejudiciálneho konania, totiž spôsobuje, že vnútroštátny súd musí mať na zreteli úlohu zverenú Súdnemu dvoru, ktorou je prispievať k výkonu spravodlivosti v členských štátoch, a nie vyjadrovať poradné názory k všeobecným a hypotetickým otázkam (pozri rozsudok Kamberaj, EU:C:2012:233, bod 41 a citovanú judikatúru, ako aj uznesenie Dél-Zempléni Nektár Leader Nonprofit, EU:C:2014:40, bod 40).
- 36 V tejto súvislosti je zamietnutie návrhu vnútroštátneho súdu možné len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nemá k dispozícii skutkové a právne podklady nevyhnutné na užitočné zodpovedanie otázok, ktoré sú mu položené (pozri rozsudok Kamberaj, EU:C:2012:233, bod 42 a citovanú judikatúru, ako aj uznesenie Dél-Zempléni Nektár Leader Nonprofit, EU:C:2014:40, bod 41).
- 37 V danom prípade sa vnútroštátny súd Súdneho dvora pýta na výklad článku 14 ods. 1 a 2 nariadenia č. 659/1999 na účely posúdenia zlučiteľnosti článku 91 ods. 2 CIRE s týmito ustanoveniami.
- 38 Z nijakého dôkazu predloženého Súdnemu dvoru pritom nevyplýva, že by sa článok 91 ods. 2 CIRE uplatňoval na spor vo veci samej. Uvedené ustanovenie sa totiž týka pohľadávok, ktoré ešte nie sú splatné „v okamihu vyhlásenia konkurzu a v súvislosti s [ktorými] ešte nie sú splatné úroky alebo sú splatné úroky nižšie ako zákonná úroková sadzba“.
- 39 Pohľadávka Estado português vo veci samej však bola splatná pred začatím konania o likvidácii BPP, ku ktorému došlo 15. apríla 2010. Ako totiž pripomína odôvodnenie 24 rozhodnutia 2011/346, predmetnú štátnu pomoc vo veci samej je nutné v každom prípade považovať od 6. júna 2009 za neoprávnenú v zmysle článku 108 ods. 3 ZFEÚ, keďže rozhodnutie z 13. marca 2009 vyhlásilo túto pomoc za zlučiteľnú s vnútorným trhom len na obdobie šiestich mesiacov, t. j. do 5. júna 2009.
- 40 Navyše sa vnútroštátny súd vyjadruje k uplatniteľnosti článku 91 ods. 2 CIRE na spor vo veci samej len hypoteticky.
- 41 Za týchto podmienok je potrebné sa domnievať, že piata prejudiciálna otázka sa netýka výkladu práva Únie, ktorý zodpovedá objektívnej potrebe rozhodnutia, ktoré vnútroštátny súd musí prijať (pozri uznesenia Abt a i., C-194/10, EU:C:2011:182, bod 37, ako aj Dél-Zempléni Nektár Leader Nonprofit, EU:C:2014:40, bod 44).
- 42 Z toho vyplýva, že piata prejudiciálna otázka týkajúca sa výkladu článku 14 ods. 1 a 2 nariadenia č. 659/1999, je neprípustná.

O veci samej

O prvej časti prvej otázky a o tretej otázke

- 43 Týmito otázkami, ktoré je potrebné skúmať spoločne, sa vnútroštátny súd na jednej strane pýta, či označenie záruky za „štátnu pomoc“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ je dostatočne odôvodnené vzhľadom na skutočnosť, že rozhodnutie 2011/346 neuvádza dôvod, pre ktorý má táto záruka vplyv na obchod medzi členskými štátmi. Na druhej strane chce tento súd vedieť, či Komisia mohla správne konštatovať, že záruka má vplyv na takýto obchod v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ vzhľadom na účel pôžičky, s ktorou sa spájala táto záruka, a skutočnosť, že BPP nevykonáva svoju činnosť od 1. decembra 2008.
- 44 Ako vyplýva z ustálenej judikatúry Súdneho dvora, odôvodnenie vyžadované článkom 296 ZFEÚ musí byť prispôbené povahe dotknutého aktu a musia z neho jasne a jednoznačne vyplývať úvahy inštitúcie, ktorá akt prijala, umožňujúce dotknutým osobám pochopiť dôvody prijatia opatrenia a príslušnému súdu preskúmať ho (rozsudok Nuova Agricast, C-390/06, EU:C:2008:224, bod 79 a citovaná judikatúra).
- 45 Keďže kvalifikácia „štátnej pomoci“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ vyžaduje splnenie všetkých podmienok uvedených v tomto ustanovení (rozsudky Komisia/Deutsche Post, C-399/08 P, EU:C:2010:481, bod 38 a citovaná judikatúra, ako aj Ministerio de Defensa a Navantia, C-522/13, EU:C:2014:2262, bod 19), rozhodnutie Komisie obsahujúce takéto označenie musí uvádzať dôvody, na základe ktorých sa táto inštitúcia domnieva, že dotknuté štátne opatrenie spĺňa všetky uvedené podmienky.
- 46 Pokiaľ ide o otázku, či rozhodnutie 2011/346 je dostatočne právne odôvodnené, pokiaľ ide o podmienku vplyvu na obchod medzi členskými štátmi, ktorá je uvedená v článku 107 ods. 1 ZFEÚ, je dôležité pripomenúť, že Komisia nie je povinná preukázať, že štátne opatrenie má skutočný vplyv na takýto obchod, a navyše ani to, že skutočne narušilo hospodársku súťaž. Je povinná len preukázať, že uvedené opatrenie môže vyvolať takéto účinky (pozri v tomto zmysle rozsudky Unicredito Italiano, C-148/04, EU:C:2005:774, bod 54; Cassa di Risparmio di Firenze a i., C-222/04, EU:C:2006:8, bod 140; Libert a i., C-197/11, a C-203/11, EU:C:2013:288, bod 76, ako aj Eventech, C-518/13, EU:C:2015:9, bod 65).
- 47 V danej veci je potrebné uviesť, že Komisia predložila dôkazy, ktoré preukazujú, že výhoda, ktorá bola poskytnutá BPP, mohla ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi. Komisia sa v tejto súvislosti v odôvodnení 58 rozhodnutia 2001/346 odvoláva na posilnenie konkurenčného postavenia BPP v porovnaní s ostatnými inštitúciami bankového sektoru. Tiež v odôvodnení 59 uvedeného rozhodnutia pripomína činnosť BPP a jej postavenie na domácom a zahraničnom finančnom trhu. Odôvodnenie 9 rovnakého rozhodnutia zdôrazňuje, že BPP je aktívna v dvoch členských štátoch a poskytuje služby v oblasti súkromného bankovníctva, podnikového poradenstva a investovania súkromného kapitálu.
- 48 Vzhľadom na judikatúru uvedenú v bodoch 44 až 46 tohto rozsudku je nutné konštatovať, že rozhodnutie 2011/346 je z právneho hľadiska dostatočne odôvodnené, keďže jasným a jednoznačným spôsobom uvádza dôvod, na základe ktorého inštitúcia, autor tohto aktu, v odôvodnení 60 rozhodnutia 2011/346 rozhodla, že splnenie podmienky spojenej s vplyvom na obchod medzi členskými štátmi v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ je v prejednávanej veci overené.
- 49 Pokiaľ ide o otázku, či Komisia mohla správne konštatovať, že záruka ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, z bodu 46 tohto rozsudku vyplýva, že na účely označenia vnútroštátneho opatrenia za „štátnu pomoc“ stačí preskúmať, či toto opatrenie môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi.

- 50 V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že účel pôžičky, s ktorou sa spája záruka a ktorá, ako vyplýva z odôvodnenia 13 rozhodnutia 2011/346, môže slúžiť len na odškodnenie vkladateľov a ďalších veriteľov BPP, nebráni možnému vplyvu záruky na obchod medzi členskými štátmi.
- 51 Pokiaľ totiž ide o kritérium vplyvu na obchod medzi členskými štátmi, bolo rozhodnuté, že ak pomoc, ktorú členský štát poskytne, posilňuje v rámci obchodu medzi členskými štátmi postavenie jedného podniku voči iným konkurenčným podnikom, treba na tieto konkurenčné podniky hľadieť ako na ovplyvnené pomocou. V tejto súvislosti skutočnosť, že hospodárske odvetvie, akým sú finančné služby, bolo predmetom významného liberalizačného procesu na úrovni Únie, ktorý podnietil rozvoj hospodárskej súťaže, ktorá mohla byť dôsledkom už voľného pohybu kapitálu stanoveného v Zmluve, môže charakterizovať skutočný alebo možný vplyv pomoci na obchod medzi členskými štátmi (pozri v tomto zmysle rozsudok Cassa di Risparmio di Firenze a i., EU:C:2006:8, body 141, 142 a 145 prvá zarážka).
- 52 Záruka totiž poskytla BPP výhodu tým, že ako vyplýva z odôvodnenia 57 rozhodnutia 2011/346, BPP mohla získať pôžičku za lepších finančných podmienok, ako aké by normálne dosiahli iné podniky nachádzajúce sa v podobnej situácii, pričom je nepravdepodobné, že by takéto pôžičky boli vôbec k dispozícii. Za týchto podmienok odôvodnenie 59 tohto rozhodnutia správne konštatuje, že vzhľadom na činnosti BPP a jej postavenie na vnútroštátnom a medzinárodnom trhu má uvedená výhoda potenciálne vplyv na obchod medzi členskými štátmi v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Ako uviedla Komisia, bez kapitálového vkladu, ktorý sa mohol uskutočniť vďaka záruke, by sa totiž klienti BPP pravdepodobne od okamihu, keď BPP vykázala znaky finančných problémov, rozhodli pre konkurenčnú banku.
- 53 Údajné ukončenie obchodnej činnosti BPP nemôže vyvrátiť záver Komisie nachádzajúci sa v odôvodnení 59 rozhodnutia 2011/346.
- 54 Ak by sme aj totiž predpokladali, že ukončenie činnosti bolo preukázané, BPP mohla až do zrušenia svojej bankovej licencie 15. apríla 2010 obnoviť svoju bežnú obchodnú činnosť. Z toho vyplýva, že Komisia správne v odôvodnení 59 rozhodnutia 2011/346 konštatovala, že riziko, že BPP opätovne vstúpi na trh a ovplyvní obchod medzi členskými štátmi, zaniklo až od 15. apríla 2010.
- 55 Z toho vyplýva, že preskúmanie prvej časti prvej otázky a tretej otázky neodhalilo žiadnu skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť platnosť rozhodnutia 2011/346.

O druhej časti prvej otázky a o druhej otázke

- 56 Vnútroštátny súd sa pýta, či je rozhodnutie 2011/346 dostatočne odôvodnené, keď pomoc, ktorá bola pôvodne vyhlásená za zlučiteľnú s vnútorným trhom, je v tomto rozhodnutí vyhlásená za nezlučiteľnú. Navyše sa pýta, či uvedené rozhodnutie nie je založené na navzájom si odporujúcich dôvodoch, keď na jednej strane vo svojom odôvodnení 24 uvádza, že pomoc je neoprávnená od 6. júna 2009, a na druhej strane vo svojich odôvodneniach 71 a 72 tvrdí, že táto istá pomoc sa má považovať za nezlučiteľnú s vnútorným trhom od 5. decembra 2008.
- 57 V tomto ohľade je potrebné pripomenúť, že článok 108 ods. 3 prvá veta ZFEÚ stanovuje povinnosť členských štátov oznámiť zámery v súvislosti s poskytnutím alebo upravením štátnej pomoci. V súlade s poslednou vetou tohto ustanovenia členský štát, ktorý má v úmysle poskytnúť pomoc, nemôže vykonať navrhované opatrenia, pokiaľ Komisia vo veci nerozhodla s konečnou platnosťou. Účelom zákazu stanoveného v uvedenom ustanovení je zabezpečiť, aby účinky pomoci nenastali predtým, ako mohla Komisia v primeranej lehote podrobne preskúmať plán pomoci a prípadne začať konanie uvedené v druhom odseku toho istého ustanovenia (pozri v tomto zmysle rozsudky Francúzsko/Komisia, C-301/87, EU:C:1990:67, bod 17, ako aj CELF a ministre de la Culture et de la Communication, C-199/06, EU:C:2008:79, body 33 až 36).

- 58 Článok 108 ods. 3 ZFEÚ takto stanovuje preventívny dohľad týkajúci sa plánov poskytnutia novej pomoci (rozsudky Lorenz, 120/73, EU:C:1973:152, bod 2; CELF a ministre de la Culture et de la Communication, EU:C:2008:79, bod 37, ako aj Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, bod 25).
- 59 Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že opatrenie pomoci, ktoré je vykonané v rozpore s povinnosťami vyplývajúcimi z článku 108 ods. 3 ZFEÚ, je protiprávne. Takýto výklad je okrem iného potvrdený článkom 1 písm. f) nariadenia č. 659/1999 (pozri rozsudok Residex Capital IV, C-275/10, EU:C:2011:814, bod 28 a citovanú judikatúru).
- 60 Komisia je povinná preskúmať zlučiteľnosť navrhovanej pomoci s vnútorným trhom aj v prípade, ak členský štát poruší zákaz vykonávania opatrení pomoci a pomoc je z toho dôvodu neoprávnená. Súdny dvor však už rozhodol, že rozhodnutie Komisie týkajúce sa zlučiteľnosti pomoci nemá vplyv na jej neoprávnenosť, ktorá vyplýva z rozporu so zákazom stanoveným v článku 108 ods. 3 prvej vety ZFEÚ. Akýkoľvek iný výklad by viedol k zvýhodneniu nedodržania článku 108 ods. 3 poslednej vety ZFEÚ dotknutým členským štátom a bránil by jeho potrebnému účinku (pozri v tomto zmysle rozsudky Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires a Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon, C-354/90, EU:C:1991:440, bod 16, ako aj CELF a ministre de la Culture et de la Communication, EU:C:2008:79, bod 40).
- 61 Za týchto podmienok skutočnosť, že rozhodnutie 2011/346 uvádza odlišné dátumy, od ktorých sa štátna pomoc musí považovať na jednej strane za neoprávnenú a na druhej strane za nezlučiteľnú s vnútorným trhom, nie je v rozpore s dôvodmi, ktoré toto rozhodnutie podopierajú.
- 62 Navyše odôvodnenia 20, 21, 57 a 67 až 71 rozhodnutia 2011/346 dostatočne právne odôvodňujú príčiny vyhlásenia záruky za nezlučiteľnú s vnútorným trhom, hoci rozhodnutie z 13. marca 2009 konštatovalo, že pomoc je s ním za určitých podmienok zlučiteľná.
- 63 Z odôvodnení 20, 21, 57, 67, 68 a 70 rozhodnutia 2011/346 totiž vyplýva, že rozhodnutie z 13. marca 2009 bolo dočasné a prijaté vzhľadom na záväzok portugalských orgánov jednak nepredĺžiť záruku po 5. júni 2009 bez oznámenia Komisii a bez jej predbežného súhlasu, a jednak predložiť plán reštrukturalizácie BPP v lehote šiestich mesiacov, t. j. najneskôr do 5. júna 2009. Odôvodnenie 67 rozhodnutia 2011/346 však konštatuje, že portugalské orgány predĺžili záruku dvakrát bez predchádzajúceho oznámenia Komisii a jej schválenia, a že plán reštrukturalizácie BPP nebol predložený napriek príkazu, ktorý Komisia v tomto zmysle adresovala Portugalsku. Preto Komisia po tom, čo pripomenula podmienky, ktorým bolo podriadené odsúhlasenie opatrenia pomoci, a po tom, čo konštatovala, že tieto neboli dodržané, došla v odôvodnení 71 rozhodnutia 2011/346 k záveru, že záruka je nezlučiteľná s vnútorným trhom.
- 64 Z toho vyplýva, že preskúmanie druhej časti prvej otázky a druhej otázky neodhalilo žiadne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na platnosť rozhodnutia 2011/346.

O štvrtej otázke

- 65 Svojou štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či rozhodnutie 2011/346 porušuje článok 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ, keď vyhlasuje pomoc určenú na nápravu vážneho narušenia hospodárstva členského štátu v zmysle uvedeného ustanovenia za nezlučiteľnú s vnútorným trhom. Navyše sa pýta, či v zmysle tohto ustanovenia musí byť záruka považovaná za zlučiteľnú s vnútorným trhom.
- 66 V tejto súvislosti je nutné pripomenúť, že pomoc, ktorá patrí do pôsobnosti článku 107 ods. 3 písm. b) TFEÚ, nie je *ex lege* zlučiteľná s vnútorným trhom, ale môže byť považovaná Komisiou za zlučiteľnú s uvedeným trhom. Toto posúdenie patrí do výlučnej právomoci tejto inštitúcie, ktorej konanie podlieha preskúmaniu vykonávanému súdmi Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok Deutsche Lufthansa, EU:C:2013:755, bod 28).

- 67 Výkon voľnej úvahy, ktorou disponuje Komisia v rámci uplatnenia článku 107 ods. 3 ZFEÚ, zahŕňa komplexné hodnotenie hospodárskeho a sociálneho usporiadania (pozri v tomto zmysle rozsudky Deufil/Komisia, 310/85, EU:C:1987:96, bod 18, a Taliansko/Komisia, C-372/97, EU:C:2004:234, bod 83). Súdny dvor preto nemôže pri kontrole zákonnosti výkonu tejto právomoci nahradiť svoje posúdenie posúdením Komisie (pozri v tomto zmysle rozsudky Španielsko/Komisia, C-169/95, EU:C:1997:10, bod 34, a Unicredito Italiano, EU:C:2005:774, bod 71).
- 68 Žalovaní vo veci samej uvádzajú, že z odôvodnení 64 až 76 rozhodnutia 2011/346 vyplýva, že Komisia došla k záveru o nezlučiteľnosti záruky s vnútorným trhom na základe nerešpektovania čisto procesných dôvodov, t. j. okolnosti, že Portugalsko predĺžilo dvakrát záruku bez predchádzajúceho informovania Komisie a bez požiadania o jej súhlas, a skutočnosti, že tento členský štát nepredložil plán reštrukturalizácie BPP v lehote šiestich mesiacov, ktorá bola stanovená v rozhodnutí z 13. marca 2009. Komisia v dôsledku toho neposúdila, či predmetná pomoc bola určená na nápravu vážneho narušenia hospodárstva dotknutého členského štátu v zmysle článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ.
- 69 V tejto súvislosti je nutné pripomenúť, že pokiaľ ide o posúdenie záruk poskytnutých štátmi finančným inštitúciám v kontexte svetovej finančnej krízy z hľadiska článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ Komisia obmedzila výkon svojej vlastnej právomoci voľnej úvahy prijatím oznámenia o bankovníctve. Komisia sa preto nemôže od pravidiel uvedených v tomto oznámení odchýliť bez toho, aby nebola prípadne sankcionovaná z dôvodu porušenia všeobecných právnych zásad, akými sú zásada rovnosti zaobchádzania alebo zásada ochrany legitímnej dôvery (pozri rozsudok Dansk Rørindustri a i./Komisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, bod 211).
- 70 Z oznámenia o bankovníctve totiž vyplýva, že priznanie záruky štátom sa musí považovať za naliehavé opatrenie, a preto musí byť nutne dočasné (body 13 a 24). Takáto záruka musí byť tiež spojená s opatreniami na reštrukturalizáciu alebo likvidáciu príjemcu (body 29 až 31).
- 71 Komisia vo svojom rozhodnutí z 13. marca 2009 uplatnila kritériá oznámenia o bankovníctve. Ako vyplýva z odôvodnenia 39 tohto rozhodnutia, Komisia odsúhlasila záruku na obdobie šiestich mesiacov, t. j. do 5. júna 2009, pod podmienkou predloženia plánu reštrukturalizácie Portugalskom najneskôr do konca uplynutia uvedeného obdobia v súlade so záväzkom tohto členského štátu. Komisia v odôvodnení 34 uvedeného rozhodnutia zdôraznila, že jej posúdenie štátnej pomoci nemalo vplyv na posúdenia, ktoré by vykonala, ak by bolo opatrenie predĺžené o viac ako uvedené šesťmesačné obdobie a v odôvodnení 41 tohto istého rozhodnutia pripomenula, že toto predĺženie záruky jej malo byť vopred oznámené.
- 72 Komisia tiež dodržala oznámenie o bankovníctve, keď sa v odôvodneniach 67, 70 a 71 rozhodnutia 2011/346 domnievala, že po uplynutí šesťmesačného obdobia uvedeného v rozhodnutí z 13. marca 2009 prestali byť splnené relevantné kritériá, ktoré viedli túto inštitúciu k udeleniu dočasného povolenia predmetnej pomoci, keďže portugalské orgány v rozpore so svojimi záväzkami na jednej strane nepredložili v stanovenej lehote plán reštrukturalizácie BPP a na druhej strane dvakrát predĺžili záruku, čím presiahli maximálnu lehotu šiestich mesiacov bez toho, aby tieto predĺženia formálne notifikovali Komisii.
- 73 Z odôvodnenia 39 rozhodnutia z 13. marca 2009 a z odôvodnenia 71 rozhodnutia 2011/346 totiž vyplýva, že Komisia mohla povoliť výšku odmeny za záruku na podstatne nižšej úrovni, než sa obvykle vyžaduje na základe oznámenia o bankovníctve, len na krátke obdobie a pod podmienkou, že Portugalsko predloží v lehote šiestich mesiacov plán reštrukturalizácie alebo likvidácie, ktorý by primerane minimalizoval každé narušenie hospodárskej súťaže.
- 74 V rozpore s tým, čo tvrdia žalovaní vo veci samej, časové obmedzenie pomoci poskytnutej vo forme štátnej záruky a povinnosť notifikovať každé jej predĺženie, ktoré z toho vyplýva, ako aj povinnosť príjemcu uvedenej záruky predložiť plán reštrukturalizácie, nepredstavujú obyčajné formality, ale nevyhnutné podmienky vyhlásenia tejto pomoci za zlučiteľnú s vnútorným trhom a nástroje určené na

zabezpečenie, že naliehavá pomoc priznaná spoločnosti v ťažkostiach nepresiahne rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie predmetného cieľa všeobecného záujmu, ktorý v prejednávanej veci spočíva v zabránení vážnemu narušeniu vnútroštátneho hospodárstva.

- 75 Ani preskúmanie štvrtej otázky neodhalilo žiadne skutočnosti, ktoré by mohli ovplyvniť platnosť rozhodnutia 2011/346.
- 76 Z vyššie uvedeného vyplýva, že preskúmanie položených otázok neodhalilo žiadne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na platnosť rozhodnutia 2011/346.

O trovách

- 77 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Preskúmanie prejudiciálnych otázok, ktoré položil Tribunal do Comércio de Lisboa (Portugalsko), neodhalilo nijaké skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na platnosť rozhodnutia Komisie 2011/346/EÚ z 20. júla 2010 o štátnej pomoci C-33/09 (ex NN 57/09, CP 191/09) poskytnutej Portugalskom vo forme štátnej záruky pre BPP.

Podpisy